

**Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego
wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem
Przemysłu i Handlu, Ministrem Spraw Zagranicznych, Mini-
strem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Kolei Żelaznych**

**w przedmiocie wykonania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia
28 października 1920 r. o utworzeniu przy Głównym Urzędzie Likwi-
dacyjnym Komisji Rewindykacyjnej.**

Na zasadzie § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 paździer-
nika 1920 r. o utworzeniu przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym Komisji
Rewindykacyjnej (Dz. U. R. P. № 118 poz. 780) zarządza się w wykonaniu
rzeczonego rozporządzenia co następuje:

§ 1. Osoby poszkodowane, których przedmioty nie są zarejestrowane
w Centralnem Biurze Komisji Rewindykacyjnej, mogą je nadal zgłaszać do
tego Urzędu w ciągu miesięcznego terminu od daty ogłoszenia niniejszych
przepisów.

§ 2. Wszyscy poszkodowani przez zabranie należących do nich rze-
czy, podlegających odbiorowi przez Komisję Rewindykacyjną, są obowiązani
złożyć nie później *jak w terminie miesięcznym* od chwili ogłoszenia niniej-
szym przepisów, do Centralnego Biura Komisji Rewindykacyjnej zawiado-
mienia, czy otrzymali oni od b. okupantów odszkodowania za zabrane im
rzeczy, i w razie twierdzącym, podać ich wysokość — według poszczegól-
nych przedmiotów. Niewykonanie tego obowiązku powoduje wstrzymanie
zwrotu wyrewindykowanej rzeczy, a po upływie terminu — przejście ich do
rozporządzenia Komisji Rewindykacyjnej. Złożenie fałszywych informacji
pociąga za sobą odpowiedzialność, przewidzianą w kodeksie karnym.

Prócz powyższych zawiadomień poszkodowani winni zakomunikować w tymże miesięcznym terminie do Centralnego Biura Komisji Rewindykacyjnej swoje adresy, adresy swoich zakładów, do których pragną mieć dostarczone poszczególne wyrewindykowane rzeczy, oraz wymienić stację kolejową, na której rzeczy mają być wyładowane.

§ 3. Osoby poszkodowane, których rzeczy zostały wyrewindykowane obowiązane są zapłacić Komisji Rewindykacyjnej sumę, równą odszkodowaniu, wypłaconemu im przez niemieckie władze za zabranie tych rzeczy; osoby te są również obowiązane zapłacić też Komisji koszty, poniesione przez Skarb Rzeczypospolitej Polskiej z powodu akcji rewindykacyjnej, a mianowicie w wysokości 10% szacunku przedmiotów, ustalonego według § 14.

§ 4. Wspomniane w poprzednim punkcie opłaty winny być uskutecznione przez osoby poszkodowane bez wezwania i stawienia w zwłocę, po otrzymaniu przez nie odnośnego rachunku i w każdym razie przed przekazaniem im odpowiedniego wyrewindykowanego przedmiotu (§ 19). Opłaty te winny być wniesione do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na rachunek Komisji Rewindykacyjnej, a kwit odnośny wręczony inkasentowi tej Komisji na stacji kolejowej przy wydawaniu rzeczy; zamiast kwitu na ręce wspomnianego inkasenta może być wypłacona odpowiednia suma gotówką.

§ 5. Opłaty na pokrycie kosztów rewindykacyjnych Skarbu Polskiego, określone w § 3, mogą być w następstwie decyzją Komisji Rewindykacyjnej zwiększone, zmniejszone lub zniesione w zależności od ustalenia faktycznych kosztów rewindykacji. Decyzja taka może być rozciągnięta i na te osoby, które opłaty odnośne już uskuteczniły, według norm obowiązujących poprzednio, jednakże takie osoby—w razie zwiększenia opłat—będą mogły nadal, w ciągu specjalnie określonego terminu, korzystać z praw, przewidzianych w § 7 zdanie 2.

§ 6. Osoba poszkodowana, która otrzymała z powrotem staraniem Komisji Rewindykacyjnej, przedmiot jej zabrany, w ciągu miesiąca od chwili otrzymania tego przedmiotu ma prawo zgłaszać w Centralnym Biurze Komisji Rewindykacyjnej reklamacje odnośnie do uszkodzeń przedmiotu, powstałych w czasie transportu, wysokości jego urzędowego oszacowania (§ 14), oraz deklaracje w przedmiocie dodatkowych kosztów, poniesionych przez nią w związku ze zwrotem jej rzeczy (transport od stacji kolejowej, montaż i t. p.); przy deklaracjach dotyczących kosztów dodatkowych winny być dołączane dowody usprawiedliwiające. Decyzja co do uwzględnienia reklamacji należy do Centralnego Biura Komisji Rewindykacyjnej.

§ 7. Osoba poszkodowana może zrzec się rzeczy wyrewindykowanych — o ile rzecz ta po odbiorze od Komisji Rewindykacyjnej (§ 19) nie była użytkowana lub uszkodzona — nie później jak w terminie miesięcznym od chwili przekazania jej tej rzeczy, a to przez złożenie odnośnej piśmiennej deklaracji do Centralnego Biura Komisji Rewindykacyjnej. Zrzeczenie się takie powoduje obowiązek dla osoby poszkodowanej wydania takiej rzeczy Komisji Rewindykacyjnej w terminie i miejscu określonym przez tę Komisję, i tylko po wypełnieniu powyższego warunku ma ona prawo do odbioru wniesionych przez nią stosownie do niniejszych przepisów opłat.

§ 8. Przewidziane w niniejszych przepisach terminy reklamacji, deklaracji, zrzeczeń i opłat—w wypadkach specjalnych mogą być przedłużone

decyzją Centralnego Biura Komisji Rewindykacyjnej, na skutek prośby poszkodowanego.

§ 9. Rzeczy wyrewindykowane, które przeszły w rozporządzenie Komisji Rewindykacyjnej zostaną przez tę Komisję sprzedane. Otrzymane ze sprzedaży ich kwoty będą zwrócone odnośnym poszkodowanym za potrąceniem kosztów, wynikłych w związku z ich rewindykacją, przechowaniem i sprzedażą, oraz za potrąceniem sumy odszkodowania, otrzymanego przez poszkodowanego od władz niemieckich.

§ 10. Na stacji Zbąszyn lub innych stacjach pogranicznych, które będą w przyszłości ustalone, jako przeznaczone do przewozu przedmiotów wyrewindykowanych w Niemczech do Polski, Komisja Rewindykacyjna ma swoje posterunki, będące ekspozyturami Centralnego Biura tej Komisji, w celu przejęcia tych przedmiotów od władz niemieckich i dalszego wyekspedjowania ich do stacji przeznaczenia.

§ 11. Kierownikiem każdego posterunku pogranicznego będzie Delegat Komisji Rewindykacyjnej mający do pomocy agenta transportowego i niezbędny personel biurowy.

§ 12. Delegat Komisji Rewindykacyjnej przejmuje wyrewindykowane przedmioty w obecności specjalnego przedstawiciela Rządu Niemieckiego, sprawdzając ich istotę i stan.

Jednocześnie z załatwieniem tych czynności przez Delegata Komisji Rewindykacyjnej i w porozumieniu z nim — urzędnik komory celnej oraz urzędnik kolejowy wykonywują niezbędne czynności i przejęcia samego wagonu od władz kolejowych niemieckich.

§ 13. Przedmioty wyrewindykowane będą wolne od cła i winny być wysłane na stację przeznaczenia w pierwszej kolejności. Zwrotu władzom niemieckim wagonów dokonują koleje polskie zaraz po ich wyładowaniu przez tę samą stację pograniczną, przez którą weszły one do Polski. O każdym wypadku zwrotu władze kolejowe komunikują niezwłocznie Delegatowi Komisji Rewindykacyjnej, podając datę zwrotu i numerację zwróconych wagonów.

§ 14. Każdy przedmiot wyrewindykowany, bezpośrednio po przejęciu go od władz niemieckich na stacji pogranicznej, szacowany będzie przez Delegata Komisji Rewindykacyjnej na posterunku pogranicznym na podstawie jego wagi lub siły, cen poszczególnych kategorii maszyn w stosunku do jednostki ich siły lub wagi według tabelek urzędowych, wydanych przez Komisję Rewindykacyjną oraz współczynnika zmiennego, wyrażającego kurs rubla złotego w chwili szacunku przedmiotu.

Szacunek przedmiotu ustala się przez pomnożenie cyfr, wyrażających te pozycje. Wyżej wspomniany współczynnik zmienny będzie periodycznie komunikowany Delegatowi na Posterunku Pogranicznym przez Centralne Biuro Komisji Rewindykacyjnej.

§ 15. Komisja Rewindykacyjna wykonywa wszelkie czynności, związane z odtransportowaniem rzeczy wyrewindykowanych od stacji pogranicznej do stacji przeznaczenia przez swych funkcjonariuszów lub też za pośrednictwem przedsiębiorstwa ekspedycyjnego.

§ 16. Przedmioty wyrewindykowane, stanowiące całkowity ładunek wagonowy ze stacji pogranicznej będą transportowane do stacji przeznaczenia, wskazanej przez osobę poszkodowaną, a w braku takiej informacji według uznania Komisji Rewindykacyjnej.

§ 17. Rzeczy wyrewindykowane, stanowiące zbiorowy ładunek wagonowy, przeznaczony do różnych miejscowości, będą transportowane na składy w celu rozsegregowania i odtransportowania stamtąd według przeznaczenia, po kompletowaniu z nich ładunków wagonowych o wspólnych stacjach przeznaczenia. Rzeczy przeznaczone wprost dla Komisji Rewindykacyjnej lub przesłane w jej rozporządzenie, stosownie do §§ 2, 19, oraz 7 w związku z p. 3 § 5 rozp. Rady Ministrów, będą odtransportowane na składy Komisji Rewindykacyjnej — do jej rozporządzenia.

§ 18. Składy Komisji, wspomniane w poprzednim punkcie istnieją w Warszawie i w Łodzi oraz będą otwierane w miarę potrzeby i w innych miejscowościach według uznania Komisji Rewindykacyjnej. Składy te są w zawiadywaniu Kontrolerów Komisji Rewindykacyjnej, którzy mają pieczę nad ruchem i stanem składanych tam rzeczy wyrewindykowanych.

§ 19. Komisja Rewindykacyjna dostarcza rzeczy wyrewindykowane do kolejowych stacji przeznaczenia, wskazanych przez osoby poszkodowane (§ 2), a w braku odnośnych wskazówek — według swego uznania — gdzie je przekazuje na ręce osób poszkodowanych, pod warunkiem wypełnienia przez nie obowiązków przewidzianych w §§ 3 i 4, w terminie, ustanowionym przez przepisy kolejowe na wyładunek transportu, w razie przekroczenia tego terminu przez te osoby odnośne rzeczy przechodzą w rozporządzenie Komisji Rewindykacyjnej. Dalszy transport tych rzeczy należy do odbiorcy.

§ 20. Przyznanie osobom poszkodowanym charakteru pełnomocników Komisji Rewindykacyjnej (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów) należy do atrybucji Dyrektora Komisji. W tym celu osoby poszkodowane, których szkody są zarejestrowane w Komisji Rewindykacyjnej winny zgłaszać do niego odnośne podania, w których winny być wymienione, w szczególności: 1) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby poszkodowanej, oraz osoby, mającej w jej interesie występować w charakterze pełnomocnika Komisji Rewindykacyjnej, jak również 2) rzeczy, o rewindykację których chodzi.

§ 21. Pełnomocnicy Komisji Rewindykacyjnej otrzymują z Komisji tej odnośne świadectwa. Na podstawie tych świadectw mają oni prawo w ciągu 10 dni otrzymać od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych paszporty zagraniczne na przejazd do miejsca pobytu Oddziału Zagranicznego Komisji. Paszporty takie są wizowane staraniem Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ciągu trzech dni od daty ich wydania — na prośbę pełnomocnika Komisji.

§ 22. Osoba uznana za pełnomocnika Komisji Rewindykacyjnej ma prawo asystować przy wszystkich czynnościach Oddziału Zagranicznego Komisji, odnoszących się do przedmiotów przez nią poszukiwanych, wyrażać w tym względzie swoje życzenie i uwagi, ma ona dostęp do akt swojej sprawy oraz do poszukiwanych przez nią przedmiotów. Pełnomocnik nie ma prawa dokonywać jakichkolwiek czynności rewindykacyjnych bez wiedzy i upoważnienia Oddziału Zagranicznego, a w szczególności nie ma on prawa wchodzić w jakiegokolwiek pertraktacje prywatne z organami rządu niemieckiego, lub z posiadaczami poszukiwanych przez niego przedmiotów, obowiązany jest do ścisłego przestrzegania wskazanej mu przez Oddział Zagraniczny marszrutę podróży.

§ 23. Pełnomocnik Komisji Rewindykacyjnej niezwłocznie po przybyciu na miejsce pobytu Oddziału Zagranicznego Komisji winien zgłosić się tam i złożyć swój dokładny adres w danej miejscowości. Po ukończeniu

swoich czynności ma on prawo do przedstawienia w Oddziale Zagranicznym rachunku kosztów swojej podróży z dołączeniem dowodów usprawiedliwiających w celu zażądania od rządu niemieckiego zwrotu tych kosztów. Zwrocona przez rząd niemiecki suma jest mu wypłacona przez Centralne Biuro Komisji Rewindykacyjnej.

§ 24. Pełnomocnik Komisji Rewindykacyjnej może być pozbawiony tego charakteru decyzją Dyrektora tej Komisji na żądanie Oddziału Zagranicznego, a mianowicie w razie przekroczenia przysługujących mu praw. W tych wypadkach Komisarz Rządu Polskiego do spraw rewindykacji ma prawo przedwstępne zawieszenia pełnomocnika w jego czynnościach.

§ 25. Pełnomocnik Komisji Rewindykacyjnej traci ten swój charakter poza wypadkiem, pomienionym w § 24, również w razie zrzeczenia się jego, jakoteż w wypadku, gdy nie wystąpi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o paszport zagraniczny w ciągu 10 dni od chwili otrzymania odnośnego świadectwa Komisji Rewindykacyjnej (§ 21), gdy nie wystąpi do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o wizę w przeciągu trzech dni od chwili otrzymania paszportu zagranicznego, lub gdy nie skorzysta z przysługującego mu prawa wyjazdu do miejsca pobytu Oddziału Zagranicznego w terminie, oznaczonym w wizie.

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego:

w z. *J. Karśnicki*

Minister Skarbu:

w z. *Weinfeld*

Minister Przemysłu i Handlu:

w z. *Świętochowski*

Minister Spraw Zagranicznych:

w z. *Dąbrowski*

Minister Spraw Wewnętrznych:

w z. *Kuczyński*

Minister Kolei Żelaznych:

w z. *J. Eberhardt*